

POSTANOWIENIE

Dnia 25 maja 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Siwek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Paweł Kołodziejcki

SSN Igor Zgoliński

w sprawie **M. W.**

skazanego z art. 286 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 25 maja 2023 r.

zażalenia obrońcy skazanego

na postanowienie Sądu Najwyższego

z dnia 12 stycznia 2023 r., sygn. akt II KO 113/22

o odmowie przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

I. utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie,

II. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. B., Kancelaria
Adwokacka w W., 442,80 (czterysta czterdzieści dwa, 80/100) zł, w
tym 23 % podatku VAT, tytułem wynagrodzenia za sporządzenie
zażalenia z urzędu.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Najwyższy, na podstawie art. 545 § 3 k.p.k., odmówił M. W. przyjęcia jego osobistego wniosku o wznowienie postępowania sądowego zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 17 maja 2019 r., sygn. akt II AKa 483/18, częściowo zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie z 13 lipca

2018 r., sygn. akt V KK 221/15, którym za czyn z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., został on skazany na karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania tej kary na okres próby 5 lat, wobec jego oczywistej bezzasadności.

Na to postanowienie zażalenie złożył obrońca skazanego, który zarzucił obrazę art. 545 § 3 k.p.k. oraz art. 6 k.p.k. poprzez:

1. błędne uznanie, że z wniosku o wznowienie postępowania wynika jego oczywista bezzasadność, podczas gdy M. W. w piśmie z dnia 14 grudnia 2022 r podniósł istotne okoliczności, mogące stanowić podstawę wznowienia postępowania, w szczególności co do składania fałszywych zeznań przez osoby występujące w sprawie w charakterze oskarżycielek posiłkowych, co doprowadziło do niezasadnej odmowy przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania;
2. nieustanowienie M. W. obrońcy z urzędu celem sporządzenia wniosku o wznowienie postępowania, podczas gdy we wniosku o wznowienie postępowania z dnia 21 listopada 2022 skazany wniósł o ustanowienie obrońcy z urzędu, a w piśmie z dnia 14 grudnia 2022 r, podniósł istotne okoliczności, stanowiące podstawę wznowienia postępowania, co powinno doprowadzić do ustanowienia przez Sąd obrońcy z urzędu, a nieustanowienie obrońcy z urzędu doprowadziło do ograniczenia bądź pozbawienia M. W. prawa do obrony.

Wskazując na te zarzuty obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie jest zasadne.

Zgodnie z treścią art. 545 § 3 k.p.k., sąd odmawia przyjęcia wniosku niepochodzącego od osoby wymienionej w § 2 (adwokata, radcę prawnego, radcę

Prokuraturii Generalnej RP) bez wzywania do usunięcia jego braków formalnych, jeśli z treści wniosku, w szczególności odwołującego się do okoliczności, które były już rozpoznawane w postępowaniu o wznowienie postępowania, wynika jego oczywista bezzasadność.

Z treści przytoczonego przepisu wynika zatem obowiązek obciążający sąd rozstrzygający w przedmiocie wznowienia, co do przeprowadzenia wstępnej kontroli wniosku pod kątem jego ewentualnej bezzasadności o charakterze oczywistym, która wynikać może również z tego, że okoliczności i argumenty na które wnioskodawca wskazuje, ze swej natury nie mogą uruchomić procedury wznowieniowej, gdyż błędnie je przyporządkowano do określonej grupy kodeksowych podstaw wznowienia.

Z akt sprawy wynika natomiast, że w swoim wystąpieniu skazany odwołał się do podstawy wznowienia, *propter falsa*, określonej w art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k., sugerując, że oskarżycielki posiłkowe dopuściły się przestępstwa złożenia fałszywych zeznań, na których następnie oparto ustalenia faktyczne będące postawą jego skazania.

Zgodnie z dyspozycją art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k., postępowanie sądowe zakończone prawomocnym orzeczeniem wznowia się, jeżeli w związku z postępowaniem dopuszczono się przestępstwa, a istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia. Czyn, o którym mowa w art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k., musi być zatem ustalony prawomocnym wyrokiem skazującym, chyba że orzeczenie takie nie może zapaść z powodów w art. 17 § 1 pkt 3-11 k.p.k. lub w art. 22 k.p.k., o czyn stanowi z kolei art. 541 § 1 k.p.k. Wniosek o wznowienie postępowania dla swej skuteczności powinien zatem wskazywać na wyrok skazujący lub orzeczenie zapadłe w postępowaniu karnym, stwierdzające niemożność wydania wyroku skazującego (art. 541 § 2 k.p.k.).

Jak trafnie natomiast ustalił Sąd Najwyższy w zaskarżonym postanowieniu, wniosek skazanego nie spełnił powyższych kryteriów, przesądzając tym samym o jego oczywistej bezzasadności, rozumianej jako niedającej żadnych rzeczowych podstaw do merytorycznego badania warunków wznowienia, co konsekwentnie

musiało prowadzić do odmowy jego przyjęcia z pominięciem właśnie procedury uzupełnienia jego braków formalnych, w tym sporządzenia wniosku przez obrońcę. Wniosek o wznowienie postępowania może podlegać bowiem ocenie wyłącznie poprzez pryzmat kodeksowych, ale i realnie istniejących, podstaw zawartych w przepisach art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k., art. 540b k.p.k., art. 542 § 3 k.p.k.

W przedmiotowej sprawie nie wykazano natomiast, aby wobec któregośkolwiek ze świadków zeznających w sprawie dotyczącej skazanego zapadło orzeczenie skazujące za fałszywe zeznania, bądź by w ogóle doszło do złożenia zawiadamiania o popełnieniu przestępstwa z art. 233 k.k., w tym przez oskarżycielski posiłkowe.

Obrońca w zażaleniu, poza negowaniem wydanego przez Sąd Najwyższy rozstrzygnięcia i zupełnie bezpodstawnym twierdzeniu, że wskutek niewyznaczenia skazanemu obrońcy z urzędu do sporządzenia wniosku o wznowienie, doszło do przedwczesnej oceny przesłanek wskazanych przez M. W., co jednocześnie miało naruszać jego prawo do obrony (art. 6 k.p.k.), także nie przedstawił żadnego realnego dowodu potwierdzającego istnienie podstaw wznowienia z art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k., ani też nie wskazał na istnienie żadnej innej postawy wznowienia postępowania. Ponownie za to odwołał się do spekulacyjnych i zupełnie subiektywnych twierdzeń skazanego na temat oceny wiarygodności i wartości dowodowej relacji oskarżycielek posiłkowych, wyrażonych przez niego uprzednio we wniosku i piśmie z 14 grudnia 2022 r, co – jak wykazano powyżej – wobec kategoriycznych wymogów przepisów regulujących podstawy wznowienia, nie mogło być przecież skuteczne.

Nie znajdując zatem postaw do uwzględnienia zażalenia i podzielając stanowisko wyrażone w zaskarżonym postanowieniu, Sąd Najwyższy orzekł jak w pkt. I postanowienia. Na podstawie art. 29 ust. 1 i 2 ustawy z 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2022 r., poz. 1184) uwzględniony został wniosek obrońcy o zasądzenie wynagrodzenia, a jego wysokość ustalono zgodnie z treścią § 17 ust. 4 pkt 3 i art. § 4 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów

nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2019, poz. 18).